

POSTANOWIENIE

Dnia 1 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski

w sprawie z wniosku H. J.
przy uczestnictwie J. A., H. C., H. D.-K., J. D., W. D., L. J., A. R. i M. Ś.
o zmianę postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 1 kwietnia 2015 r.,
na skutek skarg kasacyjnych uczestnika M. Ś. i uczestników J. A., H. C., W. D. i
A. R.
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. akt V Ca [...],

**odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania;
ustala, że każdy z uczestników postępowania ponosi koszty
postępowania kasacyjnego związane ze swoim udziałem w tym
postępowaniu.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargami kasacyjnymi uczestników postępowania wniesionymi od postanowienia Sądu Okręgowego w W. w sprawie z wniosku H.J. o zmianę postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku wniesionymi od powyższego postanowienia, zważyć należy, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, silnie nacechowanym pierwiastkiem publicznoprawnym, a jej rolą nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających ewentualne uchybienia, ponieważ tę funkcję realizują zwyczajne środki zaskarżenia i skarga o wznowienie postępowania. Skarga kasacyjna służy ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego. Taka konstrukcja i rola skargi kasacyjnej, powoduje konieczność poddania jej kontroli wstępnej, pod kątem spełniania kryteriów, kwalifikujących do przedstawienia skargi Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżący przytoczył przesłankę wskazaną w art. 398⁹ § 1 punkt 1 k.p.c., a więc istnienie istotnego zagadnienia prawnego.

Przedstawienie okoliczności, uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, polega na sformułowaniu samego zagadnienia oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także, na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja

2006 r., V CSK 75/06, nie publ.). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów, konstruujących to zagadnienie (por. niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego z 10 marca 2010 r., II UK 363/09 i z 12 marca 2010 r., II UK 400/09).

Skarżący wskazali jako istotne zagadnienie prawne, kwestie dotyczące rozkładu ciężaru dowodów i korelacji przepisów art. 647 i 670 k.p.c. do art. 6 k.c. oraz ustalenia zakresu uznaniowości sądu i rozkładu ciężaru dowodu przy prowadzeniu postępowania dowodowego w przypadku powzięcia informacji o istnieniu późniejszego testamentu spadkodawcy. Zagadnienie to nie odpowiada wskazanym wyżej kryteriom. Jest to zagadnienie nie noszące cech istotności i jest zagadnieniem pozornym. Zakres kognicji sądu spadkowego w świetle art. 670 k.p.c. nie budzi wątpliwości, sąd dokonuje ustaleń z urzędu w zakresie materiału procesowego przedstawionego przez uczestników postępowania. W razie uznania, że przedstawione dowody nie dają podstawy dla właściwego określenia kręgu spadkobierców, a w jego ramach oceny ważności testamentu, może nałożyć na uczestników określone obowiązki dowodowe i egzekwować ich wykonanie przez zastosowanie właściwych konsekwencji procesowych. Nie oznacza to, że sąd powinien zastępować uczestników w udowadnianiu okoliczności istotnych dla wykazania ich praw, ponieważ art. 670 k.p.c. nie wyłącza ani nie zastępuje przepisów regulujących postępowanie dowodowe (por. postanowienie SN z 27 lutego 2013 r., IV CSK 380/12).

W skardze kasacyjnej uczestnika postępowania M.Ś. powołano się natomiast na istotne zagadnienie prawne dotyczące kwestii, czy dopuszczalne jest przyjęcie przez sąd, że nie istnieje ukryty przed sądem testament na rzecz L. Ś., którego istnienie i konkretna treść wynika ze znanego sądowi dokumentu. Powołał się także na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. Zagadnienie to także nie ma cech istotności. Przesłanka oczywistej zasadności skargi wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*), bez konieczności pogłębionej analizy, sprzeczności wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi

regułami interpretacji (por. nie publikowane postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08). Tymczasem uzasadnienie sprowadza się do polemiki z ustaleniami faktycznymi Sądu Okręgowego.

Zauważyć przy tym należy, że występuje niespójność powołanych przesłanek. Oczywistość skargi kasacyjnej ma miejsce w razie sprzeczności zaskarżonego orzeczenia z powszechnie akceptowaną, utrwaloną i nie budzącą wątpliwości wykładnią prawa. Jeżeli strona wskazuje na istnienie doniosłego, dotychczas nie wyjaśnionego czy rozstrzygniętego w orzecznictwie, problemu prawnego, to skarga nie może być „oczywiście uzasadniona” w powyższym rozumieniu.

W tej sytuacji uznać należy, że skarżący nie wykazali istnienia powołanych w skardze kasacyjnej przesłanek, uzasadniających przyjęcie jej do rozpoznania, stąd na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.